

Núm. 36
Juliol 2018

CANTALS

Taller d'Història Local de Godella

Edició
gratuïta



**L'edifici de l'Ajuntament
de Godella (1954)**

Les quotes socials
**Necessitat d'una
actualització**

**El caseró de
Villa Teresita**

Una ferreria a Godella a principis del segle XX



José Prades Frontera a la seua ferreria de la plaça del General Azcárraga (hui, de la Comunitat Valenciana). Fotografia presa en 1928, cedida per la família.

Taller d'Història Local de Godella

Plaça de l'Horta, 1 - Baix Esquerra

(junt Col·legi El Barranquet i C/ Bonavista)

Apartat de Correus núm. 129

46110 Godella (València)

www.tallerhistoriagodella.org

Twitter: [@TdH_Godella](https://twitter.com/TdH_Godella)

www.facebook.com/tallerhistoriagodella

correu@tallerhistoriagodella.org

Horaris

Dimecres i dijous, de 17 a 20 hores.

(A més, si desitgeu contactar amb algun component de la junta directiva o coordinador de grup, en especial, envieu un missatge al correu electrònic i el farem arribar a la persona interessada, tot indicant el correu electrònic o telèfon al qual hauran de dirigir la resposta).

SUMARI

Núm. 36 - Juliol 2018
CANTALS
Revista informativa editada per



Dipòsit Legal: V - 1312 - 2015
Tiratje: 200 exemplars.
Edició no venal (gratuïta)

Coordinació
Julio Montagut

Assessors lingüístics i traduccions
Joan Silvestre
Antoni Portilla

Disseny i maquetació:
Ismael Llorens

El Racó del President **3**
pàg.

El Taller d'Història Local de Godella informa... **5**
pàg.

Àrea Publicacions i Comunicació **6**
pàg.

Les quotes dels socis

Necessitat d'una actualització **7**
pàg.

Pressupost 2018 **8**
pàg.

Àrea de Participació i Projecció Internàutica **9**
pàg.

Regala història de Godella **11**
pàg.

El nou edifici de l'Ajuntament de Godella,
inaugurat el diumenge 31 d'octubre de 1954 **12**
pàg.

Records per a la història
Una ferreria a Godella a principis del segle XX
(1925-1957) **15**
pàg.

El caseró de "Villa Teresita" a Godella,
a través del temps... **17**
pàg.

Sol·licitud d'admissió com soci/sòcia **19**
pàg.

EL Racó

DEL PRESIDENT



Josep Vicent López Gil

President del

Taller d'Història Local de Godella

Sols han passat dos mesos o poc més des que el darrer Cantals, el trenta-cinc de la seua sèrie, veia els carrers i el teniu al vostre abast. Aquest “desajustat calendari” obeeix a les circumstàncies dels passats dotze mesos, -ja conegudes pels qui ens haureu anat llegint-, les quals han fet que tot, incloses les dates de publicació, s’hagen hagut d’anar emmotllant a les necessitats sense que el seu compliment fora el més necessari, com d’altra banda em sembla el més lògic i natural. Confiem que, amb l’arribada de la tardor, els ritmes vagen d’acord amb els ritmes establerts i puguem anar aconseguint una estabilitat per altra banda enyorada.

Però no puc obviar que la situació encara està sense resoldre i per a poder aconseguir l’estabilitat que mencionem cal una cosa o millor dues, a saber: més i major compromís de la massa social del Taller d’una banda i més i major compromís de la societat civil godellenca amb les seues entitats i, entre elles, amb el Taller d’Història Local.

No crec descobrir cosa nova, si dic que moltes de les entitats del nostre poble tenen un greu problema, al qual la nostra no és aliena: la manca de persones que es vulguen comprometre a treballar de valent i debades en elles. De valent perquè es cert que si volem que funcionen i donen el nivell que per altra part tots esperem, cal pedalejar i molt. Debades perquè sabut és que en la majoria de casos, el temps invertit no té retorn material de cap manera, no hi ha retribucions ni salarials ni en espècies, és més, ens costen diners perquè cal pagar-hi unes quotes per ser soci.

Llavors, estem babaus? O bojos? O simplement som uns romàntics sense massa sentit de la realitat ??

Probablement tenim un poc de tot això, però de segur que també tenim uns sentiments de responsabilitat i de ciutadania molt assenyats. Perquè, entre altres coses, sabem que la tasca que fan les nostres entitats si no es fera així, no la faria ningú doncs no hi ha pressupostos públics per a dotar el que valdria el que fan elles. Les subvencions, via convenis o altres vies, no són sinó formes de participar i col·laborar generalment per part de les administracions i les empreses, les quals trien fer-ho així per moltes i diverses causes que no analitzarem ara, quan en molts casos haurien de ser elles, especialment les administracions, les que haurien d’assolir aqueixos objectius com a tasca pròpia i sufragar via pressupost el cost que significarien. Però no és el que passa. El que passa és que si no es fa com fins ara ho estem fent, jo crec que no es faria. I m’agradaria no haver de que provar que ho deixàrem de fer a veure que passava....crec que molts plorarien després per tot allò que es perdria i no parle sols del Taller, doncs ací podrien entrar un bon ramell de les nostres entitats cíviqes que, torne a dir-ho, estant patint de la greu manca de compromís de la ciutadania.

Perquè era on volia arribar. A molts ens agrada veure els resultats de les coses. Tenir un Cantals a les mans, un Querns, anar a consultar un dia una determinada cosa i trobar els documents mitjanament ordenats i a l'abast -especialment estudiants o professionals, gaudir amb un concert de la Banda o de l'Orquestra; amb una dansa del Grup; reconèixer la labor que fa el Casal, -gràcies Jose Antonio per fer-lo possible- ; assistir al sopar de la Associació Contra el Càncer; escoltar un concert d'alguns dels nostres cors; tenir la consciència més tranquil·la sabent que hi són la Plataforma per la Solidaritat i Caritas Parroquial, -amb les quals per descomptat col·laborem, amb béns i econòmicament, per assistir els més desfavorits d'aquesta devoradora societat i..... perdoneu que no em vull estendre amb més coses possibles que ens agraden i fan entitats altruistes del poble, perquè entitats altruistes a Godella hi ha moltes, sols cal repassar la llista que es troba a l'abast a la web municipal de l'Ajuntament.....; però quanta gent hi som? Quanta gent hi participa en la seua vida orgànica i administrativa ??? -que han de tenir-la a més perquè la llei així ho mana, com també obliga a tota una sèrie de controls econòmics i presentació en termini i forma d'aquests controls als òrgans escaients de l'Administració.

Quanta gent dona temps de manera altruista perquè puguem desenvolupar-se les seues activitats ?? Crec que poca gent, sinó no tindríem els problemes que tenim en moltes ocasions, no sols per fer-les funcionar sinó més prompte per aconseguir que continuen any rere any amb les portes obertes i tractant de mantenir el tipus.

Potser elles són fruit d'altres temps, temps distints en què els ciutadans érem més compromesos o enteníem el nostre exercici com a ciutadans d'altres maneres? Pot ser.

Potser ens hem fet més individualistes i hedonistes, fruits de les oportunitats que ara se'ns ofereixen i que fa vint anys o quaranta no existien ?? també pot ser.....

La casuística és gran i qui la detalla, jo, de segur sóc parcial a l'hora d'analitzar-la, per això no vaig a seguir posant més "potser".

Ara bé, sí que tinc clara una cosa: els ciutadans han de fer ús de les seues potències si volen canviar una societat, car si volen, i això passa per l'empoderament d'ells i elles com això, ciutadans i ciutadanes amb la major força d'expressió que tal mot representa, aquell que arrela en les velles concepcions de la democràcia grega i es catapulta a partir de les revolucions burgeses dels segles XVIII i XIX que venen a enllestir amb l'ancien régime.

Aprofitem les estructures que tenim, les nostres entitats, per dur endavant també a través d'elles, l'empoderament dels homes i dones com ciutadans i ciutadanes, com éssers socials que som. Elles, les nostres entitats, continuen sent útils. Sols cal nodrir-les de nova saba i donar-los impuls. Les entitats no s'anquilozen, en tot cas ens anquilosem els qui hi som i moltes vegades això passa perquè ningú ve per darrere empenyant-nos per deixar-hi lloc i reemplaçar-nos i de segur també, per modernitzar amb la seua arribada fons i formes de fer i treballar; coses aquestes, que sempre són possibles al sí d'una entitat on els amos del seu destí són els seus membres, els seus socis.

Aprofitem les coses que tenim, les ferramentes socials que ja són al nostre abast. Que tinguem temps no és un problema. El problema és no fer-les servir per millorar les condicions socials dels godellencs i deixar-les morir.

El Taller d'Història Local de Godella informa...

Com a continuació del meu article publicat en la revista Cantals 35 (maig del 2018), en la pàgina 4, i després de les distintes assemblees celebrades el dia 26 del mateix mes, en què, a més d'aprovar-se els comptes anuals de l'any 2017 i els pressupostos de 2018, es van ratificar els tres vocals pendents de confirmació, la junta directiva, a data d'avui, queda, per tant, com tot seguit s'indica:

President: **Josep Vicent López Gil**

Vicepresident: **Josep Vicent Llorens Serrano**

Secretari: **César Miguel Vercher Palanca**

Vicesecretari: **Vicent Senent Valls**

Tresorer: **Vicent Estellés Ballester**

Vicetresorer: **Genís Ruiz Montesinos**

Vocals: **Ricard Fontana Peris**

Antoni Portilla Granell

Julio Montagut Marqués

Francesc Andreu García Ibáñez

Pedro Fernando Gálvez Gonzalo

Salvador Carsí Martí

Moisés Alcañiz Serra

Amado Bimbo Alberola

María José Caballer Sambartolomé

No obstant això, des dels òrgans de govern se continua treballant per a la formació d'una junta directiva amb personal més jove, i en l'ampliació de l'associació.

Ambdòs fins son molt desitjables per part de tots els components de la junta directiva, ja que això comportarà la pervivència de la nostra entitat alguns anys més.

A través d'aquestes línies, sol·licitem als ciutadans del poble de Godella dues coses. D'una banda, que d'alguna manera contribuïsquen al sosteniment del Taller d'Història Local, i la manera més senzilla és fer-se'n socis: la nostra associació no pretén res més que recuperar i posar en valor la nostra història, el nostre patrimoni, costums, etc. D'altra banda, també volem que la gent jove s'hi implique, de manera que si algú vol pertànyer a la nostra junta directiva, que ens ho indique. L'assemblea de socis, en el seu moment, ratificaria eixe nomenament, després de la proposta raonada del seu òrgan de govern.

Seguirem informant per mitjà d'aquestes pàgines.

Julio Montagut Marqués
Àrea de Publicacions i Comunicacions

Àrea de Publicacions i Comunicació



Julio Montagut Marqués
Àrea de Publicacions i Comunicació
Taller d'Història Local de Godella

Una vegada finalitzat el primer semestre de l'any i a punt de publicar el Cantals núm. 36, a través d'aquestes línies vull fer una ullada a aquest període temporal, assumir aquells errors comesos i fer un breu repàs del que hem aconseguit, ja que tot forma part de la nostra història i dels nostres compromisos amb Godella.

En primer lloc, vull expressar, en el meu nom i, amb permís de veus més autoritzades, també en el del Taller d'Història Local de Godella, el nostre agraïment a la població godellenca per la gran acollida que ha tingut el nostre últim volum publicat: QUERNS 7.

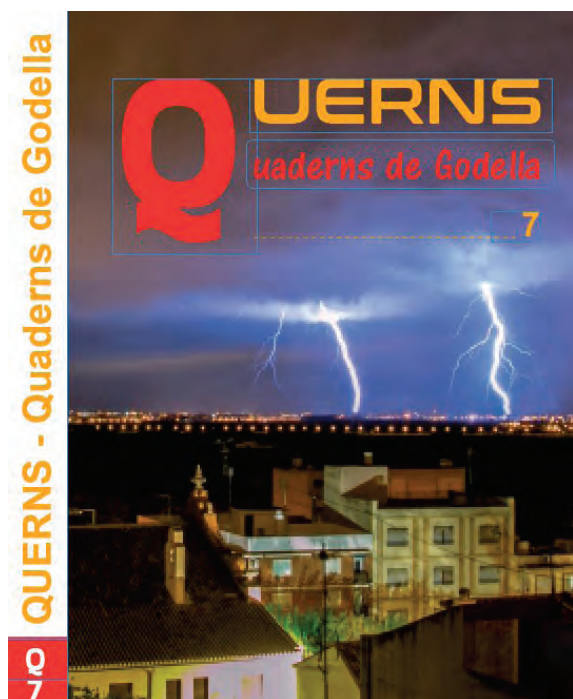
Seguidament, vull demanar disculpes pel gran retard (com a responsable de l'Àrea de Publicacions assumisc les meues obligacions i responsabilitats) en la publicació de la revista Cantals núm. 35, cosa que ha ocorregut, com expressa el sr. president, per la complicada situació d'aquests mesos (des de finals del 2017 fins ara). Per això, per a no perdre els bons costums, el número 36 eixirà abans de finalitzar juliol, amb la qual cosa, a l'igual de tots els anys deixem la publicació de l'últim número per al quart trimestre.

També vull assenyalar que vam aconseguir l'edició d'un especial de la dita revista Cantals, que vam dedicar a una de les nostres figures més prestigioses i rellevants de la nostra història com a poble, el rector Juan Bautista Peset. Un home

intel·ligent, treballador infatigable, un home bo i amable, que amb 22 anys havia acabat cinc carreres universitàries i era doctor en dret, medicina i ciències, i gran polític de pensament liberal. Així, el Taller d'Història Local de Godella va contribuir al xicotet homentge que se li va fer, a través de la posada en escena d'una obra de teatre titulada "Peset, la raó de un poble", escrita per Amparo Grafiá i dirigida per Vicent Sanz. En aquest apartat vull afegir també que aquesta obra de teatre va ser gravada en imatge i so i que en els pròxims mesos es farà la seua edició, tal com ha fet el Taller amb altres esdeveniments.

Respecte a l'intercanvi de llibres amb altres associacions més les donacions de socis i particulars, cal indicar que enguany han entrat, fins avui, més de 30 documents relacionats amb la història local, en distints suports (revistes, fullets, llibres, CD i DVD).

Per últim, hem d'afegir que continuem treballant en l'edició i presentació del QUERNS-Monogràfic 2, que estarà dedicat al pintor Pinazo Camarlench així com en la presentació d'un xicotet annex a l'exemplar número 1, que com tots recordareu, estava dedicat al pintor i educador José Corell Benavent, per causa de la nombrosa informació sobre la seua obra, apareguda amb posterioritat a l'edició de aquell volum.



Necessitat d'una actualització

Normalment sol passar que si any rere any, el volum d'ingressos no s'incrementa, i els preus dels productes (béns i serveis) augmenten, s'hi trobem davant d'una situació de pèrdua important de "poder adquisitiu", i això és precisament el que ens està passant al Taller d'Història Local de Godella des de la seua creació ençà. De tot això parlarem al present article.

La nostra associació, creada a l'any 1994 com a una entitat "sens ànim de lucre", ben aviat complirà 25 anys d'existència, i un dels primers acords que prengué la junta directiva fou la d'establir com a quota dels socis o associats la quantitat de 6.000 pessetes anuals, dividides en dues quotes de 3.000 pts. al trimestre, que es farien efectives en els mesos de maig i novembre, aproximadament. Aquelles quotes passarien a ser de 36,06€ anuals (18,03€ semestral) a partir de 2002, que per comoditat quedaren en 36€ i 18€, respectivament, i són les que han regit la vida i els destins de la nostra associació.

A més a més, existeix un factor que aguditza la nostra pèrdua de poder adquisitiu. Amb el transcórrer dels anys allò que anomenen IPC; cosa que no explicaré perquè qui desitge conèixer que és això té al seu abast una gran quantitat de manuals que li ho indicaran amb molta més precisió. Però sí que vull introduir una conceptualització d'allò que s'anomena "impost a l'escassetat", és a dir, com els béns que ens envolten són escassos, i amb el consum, a través del temps els béns cada vegada són més escassos, i són més cars (valga l'expressió).

Què vol dir tot això? Molt senzill, allò que en 1994 ens costava 100 pts. (60 cèntims d'€); ara, en 2018, ens costaria aproximadament 173,7 pts. (1,04€), amb una taxa de variació del 73,7%. Amb unes altres paraules, per tal de tenir el mateix poder adquisitiu de la nostra quota de 6.000 pts. anuals (36,06€) en 1994; en 2018, hauríem de pagar-hi l'equivalent a 10.422 pts. (62,64€ anuals). Els nostres 36€ anuals de l'any 2002 (data d'entrada en circulació de l'euro) a hores d'ara haurien de ser 49,17€; i els 36€ de l'any 2012; tindrien, en 2018, un poder adquisitiu equivalent a 37,78€.

Però la llei 49/2002, de 23 de desembre, de règim fiscal de les entitats sense fins lucratius i dels incentius fiscals al mecenatge, en el seu articulat, estableix que si les quotes dels socis donen dret a prestacions presents o futures, és a dir, si pel fet de ser socis s'obté un benefici que no tenen la resta d'"usuaris", eixes quotes no es consideren donacions pures, per la qual cosa han de pagar els impostos que els afecte.

La hisenda pública considera que a través de les prestacions que el Taller puga atorgar als seus socis pot existir una "transacció oculta" (venda), que no està exempta d'IVA i, com a conseqüència i fent complir les nostres obligacions fiscals, es redueixen els nostres ingressos.

Per tot això, el Taller d'Història Local de Godella, a proposta de la junta econòmica, presentà a l'Assemblea General de Socis Numeraris la necessitat d'eleva el preu de la quota a 20€ semestral, o 40€ anuals. La proposta fou acceptada i aprovada per majoria.

Tot això vol dir que les properes quotes d'associat, seran de 20€ amb caràcter general. Però, sobretot, cal destacar que es respectarà i es mantindrà a tots aquells que tinguen reconeguda algun altre tipus de quota amb anterioritat a la data de l'assemblea de socis (26 de maig). Continuaran pagant allò que s'hi havia acordat, llevat que expressament i per escrit, l'associat que gaudisca d'aqueix benefici hi renunci i s'acollisca a la quota general.



Julio Montagut Marqués
Coordinador de l'Àrea de Publicacions
i Comunicació del Taller d'Història Local de Godella

Pressupost 2018

INGRESSOS		
Quotes Afiats		4.800,00
Primer Semestre	2.400,00	
Segon Semestre	2.400,00	
Venda Publicacions		3.850,00
Estimació venda 150 llibres Monogràfic Pinazo	2.250,00	
Estimació venda altres llibres	1.600,00	
Venda Entrades		2.500,00
Venda entrades Obra teatre (500*5)	2.500,00	
Subvenció Ajuntament Godella		2.000,00
Subvenció exercici 2018	2.000,00	
Total	13.150,00	13.150,00
DESPESES		
Presidència		100,00
Despeses Presidència	100,00	
Àrea Publicacions		10.330,00
Cantals-36	510,00	
Cantals Peset	1.020,00	
Monogràfic-2	7.200,00	
Edició DVD (Peset)	600,00	
Annex Corell	1.000,00	
Àrea Història Oral		150,00
Equip grabació So/targetes, etc	150,00	
Altres Despeses		2.570,00
Administració i domini Web	65,00	
Serveis Professionals Independents	475,00	
Serveis Bancaris i Semblants	178,00	
Material Oficina	400,00	
Correus	365,00	
Fotocòpies i Enquadernacions	400,00	
Subscripció Kaspersky	66,00	
Tesys Internet, S.L.U.	71,00	
Adquisició Fons Documentals	250,00	
Altres Despeses	300,00	
Total	13.150,00	13.150,00
Resultat		0,00

Àrea de Participació i Projecció internàutica

A finals del passat any, incorporàrem al fons del Taller un parell de fotografies molt interessants. Vam decidir publicar-les en la nostra pàgina de Facebook, al mes de gener, per tractar de recopilar-hi les màximes dades possibles sobre les mateixes; cosa que vam aconseguir de manera molt notòria, amb la participació de nombroses persones.



A la foto número 1 figurava, en el seu revers, la inscripció de “Carrer Major de Godella”.

Amb les dades recopilades, podem assegurar que es tracta del Carrer Ample, i podem datar-la al voltant de 1900-1910.

En ella podem observar al fons, la torreta de la seu de l'antiga CENS (Central Nacional Sindicalista); esta havia sigut la casa del Baró de Campolivar que tenia l'Oratori, conegut de forma popular com “la Iglesieta”, al mateix Carrer Ample, a l'altra part del carreró que anava al Carrer del Pi, conegut popularment com el carreró de la Font o de la Fonteta, per haver en ell una aixeta, per poder beure el personal, adossada al lateral del propi edifici de la CENS.

La casa més blanca, propietat de Diego Montagut Ferrando, correspondria a la que després va ser la “Cooperativa la Favorecedora”.

Al costat d'aquesta, la casa actual de María Bueno (Maruja, “la palesa”, vídua de Vicente Ferrando, dels “biombos”), aleshores propietat de Francisco Marco.

A continuació la casa de Vicente Gimeno Comes, de València, a qui li la compraria Estanislao Giner.

La següent, d'Ambrosio Senent, on viurién després Vicent Senent Camps (“blaio”) i Rosario Salvador Orbay (“filanera”), i posteriorment el seu fill Vicent Senent Salvador, que ens deixà uns anys enrere, i la seua dona Mari Carmen Alonso Rovira.

Al costat, a la planta baixa, vivien Francisco Rizo Amorós (“manito”) i Amparo Enguïdanos, i al pis de dalt Vicente Gimeno i Soledad Tudela.

I més avall, la de Rosa Montagut Bargues i Salvador Arnau (“manyó”), posteriorment Concepción Soler, i Francesc Arnau i Àngels Chinchilla i família.

La casa baixeta, darrere del cavall, propietat de Bartolomé Llorens Vargues, heretada per Luis Llorens Real, posterior de Ramón López Llorens (Ramonet, “el ferrer”) i Vicenta Andrés Benavent (Vicenta, “la calandaria”) que la varen reformar a finals dels anys 20. Al 2017, de José Luis López Andrés i María Antonia Luna Estellés.



La foto número 2, després de moltes comparacions, de les ombres, la llum del dia, de si era cantonera o no, de la continuació de la façana a diferent altura, i d'altres condicionants de la foto, es va arribar a la consideració que pot estar feta pel mateix fotògraf, en el mateix moment i lloc, únicament variant l'enfocament del seu objectiu, d'esquerra a dreta.

Per tant, la casa de segur devia ser aleshores propietat d'En Luis Gelabert, que la havia adquirit en 1901 d'En Juan Salvador Bonet, tots dos de València, i que alguns anys després seria de propietat de la família d'Hilario Portilla Aliaga i María Alonso Aucejo. Vivint després allí les seues filles Maruja i Amparo, en el pis i planta baixa respectivament amb les seues famílies.

Volem destacar i agrair la gran participació de la gent en el seu intent d'aportar qualsevol dada rellevant. Una de les persones va indicar que “anava per Godella, obsessivament contemplant totes les cases a veure si alguna em donava la solució”.

Llig i regala història de Godella



El Taller d'Història Local de Godella posa al teu abast tota la història del nostre poble, publicada des de la seua fundació fins avui.

Consta de sis llibres denominats **Querns**, concretament els números: 2,3,4,5,6 i 7 (el número 1 està esgotat en paper, però es pot baixar gratis en format .pdf en la nostra web: <http://tallerhistoria-godella.org/wp-content/uploads/2014/12/querns1.pdf>).

És una ocasió única per a tenir tota la història de Godella publicada, al moment i a un bon preu.

Tot el lot per

50 €



També a la venda el monogràfic número 1
**José Corell Benavent,
maestro y pintor de Godella**

15 €

Pregunta en la teua libreria o quiosc...

En **Godella**:

- **Papereria Cervantes** – C/ Cervantes, 47
- **Quiosc Garabatos** – Carretera de Rocafort, 2
- **Quiosc Carmen** – Carretera de Rocafort, 16
- **Carlin Godella** – C/ Santíssima Trinitat, 12

En **Burjassot**:

- **Quiosc Michel** – C/ Ausias March, 81

El nou edifici de l'Ajuntament de Godella, inaugurat el diumenge 31 d'octubre de 1954

Pedro Fernando Gálvez Gonzalo

El passat 31 d'octubre de 2017 es van complir 63 anys de la inauguració de l'actual edifici de l'ajuntament.

El projecte, segons García de Vargas, cronista de l'època, es va realitzar cap a l'any 1950 i va ser arxivat i parcialment oblidat. El va reactivar Francisco Serra Valls, alcalde de Godella en aquells anys, qui va emprendre la tasca i l'entusiasme per a la construcció del nou edifici.



L'edifici de l'ajuntament el dia de la inauguració (cedida per Maria José Serra Alonso).



Diumenge 31 d'octubre de 1954, inauguració del nou edifici de l'ajuntament (cedida per Maria José Serra Alonso).

En va ser l'arquitecte Mariano Peset Aleixandre, qui va nèixer a Godella l'any 1896 i qui, a més d'arquitecte municipal de Godella, ho va ser també d'altres municipis valencians, com ara Carlet i Torís. El constructor en va ser Francisco Casar Palop, també de Godella i qui va nèixer el 1905.

He revisat i pres algunes notes de les actes de la comissió permanent de l'ajuntament de 1954. Estava composta pels següents membres:

FRANCISCO SERRA VALLS (alcalde)

JOSE ALONSO ALFONSO (tinent d'alcalde)

VICENTE CARDO VICENTE (tinent d'alcalde)

FRANCISCO DURÁ ESTELLÉS (tinent d'alcalde).

N'he pogut saber que...

- ...en la inauguració es van pagar 600 pesetes a Pirotecnia Caballer per disparar 50 trons d'avís i 100 metres de traca...
- ...es van pagar 70 pesetes a José Domenech per tocar les campanes amb motiu de la inauguració de l'ajuntament, aquell mateix dia.
- ...i que a Casa Gargallo es van pagar 535 pesetes per dues fotografies de la façana de la casa-ajuntament i estat del saló de sessions i nou còpies de les anteriors...
- ...i a Manuel Garrido Garcia, per l'adquisició de mobles i làmpades per al saló d'actes i els fanals de la façana de la nova casa consistorial, se li van adjudicar (única proposició presentada), 24.350, 95 pta...
- ...i que la primera comissió permanent al nou edifici de l'ajuntament es va efectuar el dia 2 de novembre.



Fotografia realitzada per l'autor a la tardor de 2017



D'esquerra a dreta: Fernando Garcés Bagues, Francisco Durá Estellés, José Alonso Alfonso, Francisco Serra Valls, Vicente Cardo Vicente, Antonio Marco Marco i Juan Soler Pérez (cedida per Maria José Serra Alonso). La fotografia pot correspondre a l'any 1954. En qualsevol cas i com que hi tinc alguns dubtes, potser s'haguera pres en algú dels anys següents, dins de la mateixa dècada.



Senyoretes abillades amb el vestit regional el dia de la inauguració. Són: 1. Milagros Casar Rovira; 2. Maria Nieves Villaplana Serra; 3. Rosa Segura Serra; 4. Josefa Serra Estellés; 5. Josefa Granell Salvador; 6. Maria José Lillo Alonso; 7. Maria José Durá Alonso; 8. María Victoria Maiques i; 9. Josefa Ferrando Ferrando; 10. María Amparo Llorens Alonso; 11. María José Serra Alonso; 12. Serafina Galindo Llorens; 13. María Carmen Alonso Rovira; 14. Josefa Mollá Macián; 15. Marisol Bagues Marco 16. Rosario Senent Salvador; 17. Vicenta Domingo Rábena; 18. María Luna Estellés; 19. Cachi Soler Barceló (cedida per María José Serra Alonso).

Una ferreria a Godella a principis del segle XX (1925-1957)



José Prades Frontera a la seua ferreria de la plaça del General Azcárraga (hui, de la Comunitat Valenciana). Fotografia presa en 1928, cedida per la família.

Els edificis, com les persones, amb el pas del temps també canvien de trage...

Al lloc ocupat per una sucursal bancària del BBVA en 2018, generadora de bitllets de curo legal, hi va haver fa quasi 100 anys una ferreria on el treball quotidià, molt distint al de hui, consistia en la ferramenta de cavalleries.

La ferreria era propietat de José Prades Frontera, natural de Lliria (València), el qual anteriorment ja havia treballat com a ferrer en una altra que hi havia al "Pouet", a la veïna població de Burjassot i on va conèixer a qui després va ser la seua dona, Concha Guillot Carratalá.

Durant la contesa espanyola van viure a València, al carrer de Santa Mònica, on va nèixer la seua primera filla, Concha (+) i, una vegada finalitzada aquella, es van traslladar a Godella, al carrer de Cervantes, on va nèixer Pepa, la seua segona filla.

Finalment, van fixar la seua residència al carrer del Tenor Alonso, núm. 59 (hui, 61) i allí van nèixer els seus dos últims fills: Ernesto i Pepe Prades Guillot¹.

La ferreria estava situada al número 1 de la plaça de la Comunitat Valenciana², de Godella i, a més del treball habitual de ferramenta de cavalleries, també reparava carros si l'ocasió ho requeria i, fins i tot i sense tindre una formació específica, feia de veterinari, ja que coneixia les patologies més comunes i els veïns li consultaven les malalties dels seus animals i açò ho feia a qualsevol hora del dia i de la nit en què sol·licitaven els seus serveis.

La distribució de la ferreria era senzilla: entrant, a mà dreta hi havia la farga i l'enclusa, mentre que a l'esquerra hi havia una menjadora d'obra allargada, amb unes anelles a la paret per a lligar les cavalleries.

La família de José Prades Frontera, d'esquerra a dreta: Concha Guillot Carratalá; els germans Pepe, Concha, Ernesto i Pepa Prades Guillot i José Prades Frontera. Fotografia presa en 1954, cedida per la família.



¹ El narrador de la història, fill de José Prades Frontera, viu en 2018 a la mateixa casa on van viure els seus pares.

² En aquelles dates, plaça del General Azcárraga.

Els treballs que realitzava José, habitualment els cobrava en diners, però en nombroses ocasions el pagament es feia amb productes del camp³ ja que a Godella una part de la població disposava de terres de conreu.

Pepe, el nostre interlocutor, en la seua infància anava en nombroses ocasions a jugar a la ferreria del seu pare. Recorda haver jugat amb un gos i un eriçó, que el seu pare tenia allí.



A més del seu treball a la ferreria, José Prades Frontera -que ja havia estat músic en la banda “La Primitiva” de Lliria-, ho va ser també de la banda de música de Godella. L’instrument que tocava era la tuba i en més d’una ocasió va contribuir a la reparació d’alguns instruments musicals de metall.

I és que la música, a més del seu treball de ferrer, formava part de la seua vida. Comenta Pepe que, a casa, el llibre de lectura del seu pare era el de música.

Com a curiositat, afegeix que el seu pare també “passava la cinta” com a remei per als mals de ventre...

Per aquells anys era l’única ferreria que hi havia a Godella i quan es va tancar va ser per causa d’una malaltia cardíaca de José.

José va morir en 1957, un mes abans de la “riuada” de València i a la primerenca edat de 52 anys.

Per a acabar, em conta Pepe que, tal com ell ho recorda, al lloc on hui hi ha una perruqueria, hi havia una fontaneria i que ja hi havia el quiosc de l’estació (aleshores de fusta) i també el forn d’“El Salvador” i el “Café Bar Central”.

Part de l’utillatge de José Prades Frontera que ha conservat el seu fill Pepe Prades: cisalla, ferradura, martell i clau de ganxo (fotografia de l’autor).

I Rafael Roig, veí de la població, em comenta que, després de tancar-se la ferreria, es va utilitzar com a garatge per a guardar-hi un camió i posteriorment s’hi va obrir un bar amb el nom de “Bar Mallorca” que regentava un mallorquí anomenat Sebastián. L’entrada al bar era per on hui s’entra al bar “La Estación” i a la part en què hi ha el BBVA, el bar tenia unes màquines per a escoltar música. Mitjançant la introducció d’una moneda es podia elegir el disc que es volia escoltar.

La història, encara que canvia, és incansable en els seus vaivens i esdeveniments. Per a mostra...



Pepe Prades Guillot, just on hi havia l’entrada a la ferreria del seu pare (fotografia de l’autor).

³ Pepe m’ha ensenyat el rebost en què els seus pares guardaven els productes del camp tot dient-me que ell recorda que quasi sempre estava ple.



Façana principal de l'edifici de "Villa Teresita" al final del carrer Major de Godella. Fotografia presa en la dècada dels anys 40 del segle XX i cedida pel Taller d'Història Local de Godella.

El caseró de "Villa Teresita" a Godella, a través del temps...



**Pedro Fernando
Gálvez Gonzalo**

...Si l'edifici poguera parlar...

...però no, no pot i cal anar desentranyant cadascuna de les històries viscudes al seu interior, consulta a consulta, pregunta a pregunta, apunt a apunt...porta per porta...

...la historia, de vegades, s'escriu així.

...El convent d'Oblates del Santíssim Redemptor està a la part de l'hort de la casa, fou, potser, del cap dels moriscos i s'hi va construir a mitjans del segle XIX¹, un gran edifici per a fàbrica de teixits de seda, després de la fabricació de mistos i, en havent-se pres foc, el va comprar En Juan Montañés, presbíter, per la qual cosa es va donar a aquest convent per titular a Sant Joan de Déu².

Feia alguns anys que aquest sacerdot havia constituït un refugi a Godella per a joves penedides, que va ser confiat en un principi a les Adoratrius entre les quals va estar la mare Sacramento, que va morir el dia 24 d'agost de 1865 víctima del còlera i que, per les seues virtuts i els seus miracles, ja està canonitzada. Passat alguns anys, van deixar la casa. Després en van prendre possessió les filles de Sant Vicent de Paül, les quals també la van abandonar pel fet d'anar contra el fi de l'Institut.

Finalment, En Juan va recórrer a les oblates, que van admetre la fundació. La casa és bona i moblada; bonica la capella; al seu únic altar, la Immaculada i als costats, Santa Maria Magdalena i Sant Joan de Déu. Està ben proveïda d'ornaments i vasos sagrats, bon jardí i riques aigües del pou. Per al sosteniment de la casa es va assenyalar per a les religioses, cinc-centes pessetes mensuals; per al capellà, setanta-cinc i quaranta-cinc per al jardiner.

El dia 7 de maig de 1882, en van prendre possessió, trobant-se a l'asil 14 recollides, però actualment consta la comunitat d'una mare, vuit germanes, sis maries i 40 corregendes.

¹ Després de diverses visites al Registre de la Propietat de Montcada, no m'ha estat possible localitzar la nota registral de l'edifici.

² Del manuscrit inèdit "Historia del pueblo de Godella" de N'Agustín Sancho Bagues (pàg. 70).

L' any 1891 va morir a aquest convent la mare Micaela de San Agustín, superiora, a qui, per les seues virtuts es considerava d'una gran santedat.

Amb motiu de les noces d'or de la fundació d'aquest convent, s'hi van celebrar solemníssimes festes els dies, 6,7 i 8 de febrer de 1932.

Els capellans que hi ha hagut en aquest temps han estat: presbíters En Marcos Noguerols, En Diego Barber, En Fernando Sancho, En Rafael Mas i En Francisco Gil.

El convent està situat a l'extrem del carrer Major i la capella és un oratori semipúblic. En Juan Montañés, qui tant va contribuir a aquesta fundació, va morir a València el 19 de juny de 1890.

Les oblates són dones especialment sensibles al dolor d'altres dones i se senten cridades, convocades i enviades a compartir la Bona Notícia amb les dones que es troben en situació de prostitució i són víctimes del tràfic.

Arribat l'any 1956 i havent abandonat el vell caseró les oblates, s'hi va establir la institució "Villa Teresita Auxiliares Diocesanas del Buen Pastor." A l'acte de presa de possessió van assistir, entre d'altres, l'alcalde de Godella, Francisco Serra Valls i el rector, En Bartolomé Albert Soler.

Cròniques de l'època ens diuen que funcionava a base de donacions d'empreses i de particulars...Hi havia empreses de València que les abastien de sucre, café, pastissos...I en les reformes de millora que es van efectuar a l'interior del recinte van rebre donatius de ferro i cement. Fins i tot, en un retall de periòdic llegim que els picapedrers de Godella van regalar la pedra per a la construcció d'algunes estructures.

Aquesta institució de Villa Teresita havia estat fundada a Pamplona en 1942 per la senyoreta Isabel Garbayo Ayala i va ser beneïda pel bisbe aleshores d'aquella diòcesi En Marcelino Olaechea Loizaga. La institució va nàixer impulsada per l'urgent problema que plantejava una xica que volia eixir d'un mal ambient i no sabia on acollir-se...

CONTINUARÀ...



Façana principal de l'edifici de "Villa Teresita" al final del carrer Major de Godella. 70 anys, aproximadament, separen aquesta fotografia de l'anterior (presa en 2018 per l'autor de l'article).



L'edifici de "Villa Teresita" vist des de la plaça de la Comunitat Valenciana (fotografia de l'autor).



Porta d'entrada al saló dels jubilats a la façana principal de l'edifici, que dona al carrer Major (fotografia de l'autor).



Entrada principal a l'edifici al carrer Major (fotografia de l'autor).

DADES DEL/DE LA SOL·LICITANT

Nom: Data naixement:
D.N.I.: Professió:
Domicili:
Població: C.P.:
Telèfons:
Correu Electrònic:

QUOTA

(Assenyaleu la quota)

- ☐ Quota semestral (18,03 €)
☐ Quota semestral especial (estudiant, aturat o pensionista) (9,02 €)
☐ Quota familiar anual pagadera al segon semestre (unitat familiar amb un o més socis) (6,01 €)

COL·LABORACIÓ

- ☐ Desitge només ajudar al sosteniment econòmic del Taller.
☐ Desitge ajudar al sosteniment econòmic i a més participar en el treball que s'hi faça

Temes relacionats amb els treballs del Taller en què voldria col·laborar:

- ☐ Desitjaria que es posaren en contacte amb mi per confirmar millor les tasques en què podria col·laborar

DADES BANCÀRIES

Banc: Domicili:
Població: C.P.: Província:

	Entitat	Oficina	DC	Núm. Compte
IBAN	ES			

Signatura del/ de la sol·licitant:

Signatura socis/es avaladors/ores

Godella, a de de 201

D'acord amb el que estableix la Llei Orgànica 15/1999, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, l'informem que les seues dades personals recollides en aquest document s'inclouran en un fitxer automatitzat sota la responsabilitat de TALLER D'HISTÒRIA LOCAL DE GODELLA, amb la finalitat de poder gestionar les condicions i avantatges de ser soci/a. Pot exercir els seus drets d'accés, cancel·lació, rectificació i oposició mitjançant un escrit a la nostra adreça postal: Apartat Correus 129 / 46110-Godella.

Mentres no ens comuniquem el contrari, entendrem que les seues dades no han estat modificades i que es compromet a notificar-nos qualsevol variació i que tenim el consentiment per utilitzar-les per tal de poder fidelitzar la relació entre ambdues parts. Tanmateix, entenem que ens dona el seu consentiment per poder-li enviar les comunicacions, publicitat i qualsevol informació que creiem puga ser del seu interès.

Sr./Sra. Director/a del Banc:

Autoritze que els rebuts presentats pel TALLER D'HISTÒRIA LOCAL DE GODELLA siguin carregats al meu compte núm:

	Entitat	Oficina	DC	Núm. Compte
IBAN	ES			

Nom: Godella, a de de 201
D.N.I.: Signatura,
Domicili:
Població: C.P.:

**El Taller d'Història Local de Godella
porta més de 20 anys al servei del
poble, treballant amb il·lusió i esforç...**

**per la cultura
el patrimoni
la tradició
la història**

El Taller necessita...

... persones que puguin col·laborar a:

- **Fotografiar documents.**
- **Passar per un escàner documents o fotografies per fer d'ells còpies digitals. No cal experiència prèvia. Si no sabeu fer-ho, vos ensenyem. És molt fàcil.**
- **Transcriure entrevistes. Tenim moltes gravacions fetes a persones majors. Moltes d'estes ja no estan entre nosaltres. Per ser útil el que ens conten en elles, el millor es poder-les tenir transcrites. Això necessita persones que es dediquen a fer-ho i que ara no en tenim.**
- **Softwares de bases de dades.**
- **Gestió econòmica - administrativa.**

Però sempre serà benvinguda qualsevol persona que vullga ajudar encara que no estiga compresa en ninguna de les anteriors possibilitats. Perquè sobretot el que compta es voler.